

prima instanță: V. Chisăliță
instanța de apel: N. Budăi, V. Efros, I. Muruianu

dosarul nr. 2ra-2362/16

ÎNCHEIERE

12 octombrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Ion Druță
Dumitru Mardari

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursurilor declarate de Valerii Tretiatcenco și Ministerul Justiției al Republicii Moldova

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Valerii Tretiatcenco împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la examinarea cauzei în termen rezonabil și repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea cauzei în termen rezonabil

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 07 aprilie 2016, prin care a fost admis apelul declarat de Valerii Tretiatcenco și casată parțial hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 21 decembrie 2016

constată:

La 01 octombrie 2015, Valerii Tretiatcenco a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la examinarea cauzei în termen rezonabil și repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea cauzei în termen rezonabil.

În motivarea acțiunii a invocat că la 13 noiembrie 2013 s-a adresat Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău cu cerere de chemare în judecată împotriva lui Alexandru Musienco privind încasarea datoriei și a dobânzii de întârziere, iar cererea de chemare în judecată nu a fost examinată în fond nici până în prezent.

Afirmă că Alexandru Musienco și avocatul acestuia, Maxim Lebedinschii în scopul tergiversării examinării cauzei, la fiecare ședință de judecată, lipseau sau solicitau amânarea ședinței de judecată invocând motive nefondate sau ședința de judecată se amâna din cauza absenței judecătorului.

Relevă că la 22 septembrie 2015, în baza plângerilor lui Alexandru Musienco a fost emisă ordonanța privind pornirea urmării penale conform semnelor constitutive ale componenței de infracțiune prevăzute de art.155 Cod penal.

Indică că în cadrul acestui proces penal, a fost pus sub învinuire, i s-au aplicat măsuri preventive sub forma de obligație de a nu părăsi țara și a fost dispusă căutarea sa.

Menționează că la 23 noiembrie 2015 dânsul a fost reținut la Aeroportul Internațional Chișinău și transportat la Inspectoratul de Poliție Buiucani, mun. Chișinău, fiind citat pentru 24 noiembrie 2015 pentru a se prezenta în fața procurorului, pentru a-i fi adusă la cunoștință ordonanța de punere sub învinuire, iar la 15 martie 2015, cauza penală a fost clasată din lipsa semnelor constitutive ale componenței de infracțiune.

Sușține că în privința sa a fost pornită urmărirea penală conform semnelor constitutive ale componenței de infracțiune prevăzute de art.190 alin.(5) Cod penal, pe faptul dobândirii ilicite prin înșelăciune și abuz de încredere a mijloacelor financiare care aparțin lui Alexandru Musienco și Vladimir Țucanov, care la fel a fost clasată din motiv că nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii.

Invocă că pe parcursul examinării cauzei civile, unde încearcă să-și apere drepturile sale patrimoniale și nepatrimoniale, garantate de legislația în vigoare, este lipsit de acest drept și a suportat, din cauza lui Alexandru Musienco, daune materiale și morale. În urma acuzațiilor false și calomnioase, având scopul tergiversării examinării cauzei civile, Alexandru Musienco a înaintat o acțiune reconvențională. A făcut trimitere la cauzele, penale, cât și după ce a recunoscut că a întocmit recipisa dată, a susținut că recipisa din 18 iunie 2010 în realitate nu a fost întocmită la data idicată. Mai târziu, în urma amenințărilor în adresa sa, a solicitat constatarea nulității recipisei în cauză, ulterior, avocatul Maxim Lebedinschii a solicitat numirea unei expertize pentru a fi stabilite unele circumstanțe care ar confirma sau infirma argumentele lui Alexandru Musienco privind nulitatea recipisei în 18 iunie 2010.

Consideră că prin încălcarea termenului rezonabil în procesul civil menționat, a suportat prejudiciu moral, pe care îl estimează la suma de 200 000 dolari SUA.

Își întemeiază pretențiile în baza dispozițiilor art. 2 alin. (1), (2), (6) art. 5 alin. (1) din Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.

Solicită constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei, repararea din contul bugetului de stat a prejudiciului material în mărime de 162000 dolari SUA, sau echivalentul în lei moldovenești conform cursului BNM la momentul încasării, repararea din contul bugetului de stat a prejudiciului moral în mărime de 200000 dolari SUA, sau echivalentul în lei moldovenești conform cursului BNM la momentul încasării și încasarea tuturor cheltuielilor de judecată suportate în proces.

Prin hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 21 decembrie 2015, a fost respinsă ca fiind neîntemeiată acțiunea.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 07 aprilie 2016 a fost admis apelul declarat de Valerii Tretiatcenco, casată hotărârea primei instanțe și emisă o nouă hotărârea prin care acțiunea a fost admisă parțial.

A fost constatată încălcarea termenului rezonabil la judecarea cauzei civile la acțiunea înaintată de Valerii Tretiatcenco împotriva lui Alexandru Musienco privind încasarea datoriei, aflată pe rolul Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău.

În rest acțiunea înaintată de Valerii Tretiatcenco împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova privind constatarea încălcării dreptului la examinarea cauzei în termen rezonabil și repararea prejudiciului cauzat prin

încălcarea dreptului la judecarea cauzei în termen rezonabil, a fost respinsă ca neîntemeiată.

La 30 iunie 2016 Valerii Tretienco a declarat recurs împotriva decizie instanței de apel din 07 aprilie 2016 prin care a solicitat admiterea recursului, casarea parțială a deciziei recurate, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie admisă acțiunea integrală.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, considerându-o ilegală și neîntemeiată.

Menționează că instanța de apel a interpretat în mod eronat legea.

Explică că instanța de apel corect a stabilit circumstanțele de drept și de fapt a pricinii, just a constatat încălcarea la examinarea în termen rezonabil a cauzei civile, însă eronat a ajuns la concluzia că o simplă constatare a faptului încălcării dreptului este o satisfacție echitabilă, precum și că miza procesului nu a fost una excepțional de importantă pentru apelant. Astfel, în această parte consideră că instanța de apel a aplicat eronat legea.

Indică că instanța de apel, conducându-se de prevederile Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, și constatând încălcarea termenului rezonabil, urma potrivit legii menționate, să dispună și încasarea prejudiciului cauzat.

Precizează că odată dovedit faptul tergiversării examinării cauzei, prin aceasta se confirmă și suportarea prejudiciului, iar repararea este întemeiată, și doar mărimea prejudiciului se stabilește de către instanța de judecată.

Indică că nu este de acord cu simpla constatare a faptului încălcării termenului rezonabil, ceea ce ar reprezenta o satisfacție echitabilă pentru dreptul încălcat și aceasta ar servi ca temei pentru respingerea cerinței de încasare a prejudiciului cauzat.

Menționează că referirile instanței de apel la practica Curții Europene pentru Drepturile Omului și ale Curții Supreme de Justiție nu poartă un caracter legislativ, ci un caracter de recomandare. Legea aplicabilă în speță direct stipulează dreptul instanței de judecată de a aprecia mărimea compensației pentru faptul tergiversării

Indică că nu este de acord cu aprecierea instanței cu referire la faptul precum că pricina civilă nu a fost una excepțional de importantă, deoarece mărimea datoriei pretinse este de 162 000 dolari SUA, ceea ce consideră că este o sumă considerabilă.

Invocă că fiind om de afaceri, prin neexaminarea în termen și nerestituirea sumei i se creează obstacole și întâmpină dificultăți financiare.

La 11 iulie 2016 Ministerul Justiției al Republicii Moldova a declarat recurs împotriva decizie instanței de apel din 07 aprilie 2016 prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei recurate, cu menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, considerându-o ilegală și neîntemeiată.

Menționează că instanța de apel a interpretat în mod eronat legea și a aplicat eronat prevederile art. 432 alin. (1), alin. (2) lit. c) CPC.

Explică că instanța de apel la emiterea soluției doar parțial a apreciat raportul motivat nr. 25110 din 13 noiembrie 2015, prezentat de către Judecătoria Buiucani mun. Chișinău în condițiile în care din conținutul acestuia este destul de evident că durata de timp a examinării cauzei penale din speța principală s-a datorat complexității cauzei și comportamentului participanților la proces, ceea ce în consecință a adus la aplicarea eronată a normelor de drept material.

Reinterează că complexitatea cauzei este în strictă dependență de comportamentul participanților la proces, în așa mod în care că ambele criterii enunțate mai sus sunt într-o strânsă legătură una față de alta.

Indică că conform raportului motivat nr. 25110 din 13 noiembrie 2015, prezentat de către Judecătoria Buiucani mun. Chișinău, se atestă că judecarea pricinii din speță s-a datorat din cauza neprezentării ambelor părți la proces, înaintării solicitării de amânare a cauzei din partea pârâtului, înaintării solicitării de amânare a cauzei din partea lui Valerii Tretiatenco, concediului medical al judecătorului, sau imposibilității prezentării acestuia în virtutea exercitării atribuțiilor sale de președinte al judecătoriei, înaintării cererii reconvenționale privind declararea nulității actului juridic, necesității efectuării expertizei grafoscopice.

Consideră că toate anânările ședințelor de judecată ce au avut loc în speța în care se invocă, tergiversarea examinării cauzei sunt motivate, respectiv, nu a existat niciun temei de a constata încălcarea dreptului la examinarea cauzei în termen rezonabil.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată în adresa părților la 06 mai 2016, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire (f. d. 135), careva date despre recepționarea acesteia de către recurent, la materialele dosarului, lipsesc.

Astfel, se constată că recurenții s-au conformat prevederilor legale și au declarat recursurile împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 07 aprilie 2016, în termenul legal.

Examinând temeiurile recursurilor, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile sunt inadmisibile din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate de Valerii Tretiatcenco și Ministerul Justiției al Republicii Moldova nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele recursurilor nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recursuri se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Aici, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursurile declarate de Valerii Tretiatcenco și Ministerul Justiției al Republicii Moldova, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursurile declarate de Valerii Tretiatcenco și Ministerul Justiției al Republicii Moldova ca inadmisibile.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

dispune:

Recursurile declarate de Valerii Tretiatcenco și Ministerul Justiției al Republicii Moldova se consideră inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Ion Druță

Dumitru Mardari